

Lausunto

2.3.2026

MV/00221/2026

1 (4)

Viite

Asia **HELSINKI, Pihlajamäen kirkosta luopuminen**

Helsingin seurakuntayhtymä pyytää kirkkohallituksen käsittelyä varten Museoviraston lausuntoa koskien Pihlajamäen kirkosta luopumista osoitteessa Liusketie 1b, kiinteistöllä 91-38-16-3. Seurakunta on tehnyt päätöksen luopua kiinteistöstä rakennuksineen ja kirkkovaltuusto on päättänyt kohteen myymisestä.

Malmin seurakunnan seurakuntaneuvoston 10.03.2025 antamassa lausunnossa tilojen käytöstä 2026 todetaan, että seurakunta on valmis luopumaan kirkon käytöstä nopeallakin aikataululla, mikäli kirkko saadaan pidettyä jonkun kristillisen yhteisön käytössä.

Helsingin seurakuntayhtymän yhteinen kirkkovaltuusto on päättänyt myydä osoitteessa Liusketie 1b, 00710 Helsinki sijaitsevan kiinteistön 91-38-16-3 kirkkorakennuksineen Suomessa rekisteröidylle kristilliselle uskonnolliselle yhdyskunnalle (pöytäkirjanote 18.12.2025). Lausuntopyynnön mukaan kirkossa ei tulla tekemään oleellisia muutoksia.

TIETOJA KOHTEESTA

Pihlajamäen kirkko on arkkitehti Esko Korhosen suunnittelema Malmin seurakunnan kirkkorakennus, joka sijaitsee Helsingissä Pihlajamäen asuinalueella. Kirkko valmistui 1976 korkealle kallioiselle tontille ostoskeskuksen viereen. Kirkkopihalta laskeutuu leveät portaat ostoskeskukselle päin. Kirkossa on kolme kerrosta. Keskkierroksessa on pääsisäänkäynti, joka johtaa kirkko- ja seurakuntasaliin. Alakerrassa on takahuone, rippikoulusalit ja lasten kerhuhuoneet. Ylimmässä kerroksessa on työ- ja kokoustiloja.

Perushahmoltaan suorakaiteen muotoisen kirkon arkkitehtuuri on pelkistettyä. Betonirakenteet ovat näkyvissä jäsentämässä punatiilipintaisia seiniä niin ulkoasussa kuin sisätiloissakin. Pääosa ikkunoista on sommiteltu kahdeksan pikkuikkunan ryhmiksi. Julkisivuissa on käytetty lasitiiltä mm. pääsisäänkäynnin betonisen katoksen yläpuolella. Kirkon kellotorni seisoo pohjoisella seinustalla. Kirkkosalin tilallinen kohokohta muodostuu alttarin puoleiseen salinosaan, jossa tila nousee muuta salia korkeammaksi viistotun katonosan vuoksi. Vastaavasti viisto kattomuoto muodostuu kirkon ulkoasussa kirkkosalia merkitseväksi aksentiksi.

Kirkko sijaitsee Pihlajamäen lähiössä, joka on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009). Kohdekuvauksessa ei nosteta kirkkoa erikseen esille. Pihlajamäki on valittu myös kansainvälisen DOCOMOMO-järjestön hyväksymään

suomalaisen modernismin merkkiteosvalikoimaan. Esko Korhonen on kirkon lisäksi suunnitellut merkittävän osan Pihlajamäen asuinrakennuksista Kulutusosuuskuntien Keskusliiton (KK) asuntotuotanto-osastolla.

Asemakaavassa, joka on tullut voimaan 2010, kirkko on suojeltu merkinnällä sr-1. Määräyksen mukaan rakennusta ei saa purkaa eikä siinä saa tehdä sellaisia korjaus- ja muutostöitä, jotka tarvelevät rakennuksen, sen julkisivujen, vesikaton ja/tai sisätilojen rakennustaiteellista arvoa. Mikäli rakennuksessa on aikaisemmin suoritettu tällaisia toimenpiteitä, on rakennus korjaus- ja muutostöiden yhteydessä pyrittävä palauttamaan alkuperäiseen asuunsa. Tontilla 38016/10 sijaitsevasta rakennuksesta eli kirkosta määrätään vielä erikseen, että rakennuksen sisätilat on säilytettävä niiden rakennustaiteellista arvoa turmelematta.

Kirkko sijaitsee asemakaavassa kirkkojen ja muiden seurakunnallisten rakennusten korttelialueella, joka on asemakaavahistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja kaupunkikuvallisesti merkittävä aluekokonaisuus (YK/s). Tontti on lisäksi kaupunkikuvallisesti arvokasta kalliometsä/avokalliorinnettä, jota tulee hoitaa osana kortteliin 38015 liittyvää maisemallista kokonaisuutta (s-3). Tontille on lisäksi osoitettu suojeltavaa avokalliota (sak).

MUSEOVIRASTON KANTA

Museovirasto pitää hyvänä sitä, että kohteelle on löytynyt ostaja, jolla ei tiettävästi ole tarvetta tehdä kiinteistössä rakennuksen tai sen lähiympäristön kulttuurihistoriallisia arvoja heikentäviä muutoksia. Kristillisen käytön jatkuminen osaltaan edistää kirkon arvojen säilymistä. Tilanne on hyvä siinäkin mielessä, että voimassa oleva asemakaava turvaa kohteen kulttuurihistoriallisten arvojen säilymistä omistajuuden muuttuessa.

Museovirasto ei siten näe estettä kiinteistön luovuttamiselle.

Myynnin yhteydessä on kuitenkin varmistettava, että tuleva omistaja on tietoinen kohteen kulttuurihistoriallisesta merkittävydestä sekä suojelutilanteesta.

Kun kirkko ei luovuttamisen jälkeen ole enää kirkkolain tarkoittama kirkollinen rakennus, tulee Museoviraston sijaan Helsingin kaupunginmuseo (Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo) olemaan kuultava museoviranomainen esim. korjaus- ja muutostöiden yhteydessä.

Yli-intendentti

Miikka Kumpulainen

Erikoisasiantuntija

Elisa El Harouny

Jakelu	Heidi Autiosuo Helsingin seurakuntayhtymä
Tiedoksi	Helsingin kaupunginmuseo / Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo Kirkkohallitus

Asiakirjan sähköinen allekirjoitus
Elektronisk underskrift av document
Electronic signature of a document

Asia / Sak / Case

MV/00221/2026

HELSINKI, Pihlajamäen kirkosta luopuminen

Asiakirja / Dokument / Document

MV/00221/2026-2

HELSINKI, Pihlajamäen kirkosta luopuminen